

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя МОН України, м. Ніжин, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Степанову Євгенію Вікторовичу з галузі знань 09 «Біологія» на підставі прилюдного захисту дисертації «Вміст флавоноїдів у лікарській рослинній сировині залежно від елементного складу ґрунтів та технології заготівлі» за спеціальністю 091 «Біологія» 22 травня 2024 року.

Степанов Євгеній Вікторович, 1994 року народження, громадянин України, освіта повна вища, у 2020 році закінчив ВП НУБіП “Ніжинський агротехнічний інститут”. У 2024 році закінчив аспірантуру Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія».

Дисертацію виконано в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя МОН України, м. Ніжин, у відповідності із науковою тематикою кафедри біології і є частиною комплексної науково-дослідної роботи на тему «Особливості накопичення біологічно активних речовин в деяких лікарських рослинах Чернігівської області», номер 0122U001756.

Науковий керівник: Пасічник Сергій Валентинович, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

За матеріалами дисертації опубліковано 18 наукових праць, зокрема 3 статті у наукових фахових виданнях України, 15 тез доповідей у збірках матеріалів конференцій. Оpubліковані роботи цілком відповідають змісту дисертації та її висновкам.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив факторів часу, місця збирання та технології заготівлі на концентрацію флавоноїдів у лікарській рослинній сировині. Фітотерапія. Часопис. 2022. вип. 1. С. 68-71. DOI: 10.33617/2522-9680-2022-1-68. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б).

2. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Аналіз впливу деяких мікроелементів ґрунту на концентрацію флавоноїду рутину у звіробії звичайному (*Hypericum perforatum* Linneus, 1753). Екологічні науки. 2023. вип. 4(49). С. 226-231. DOI:

<https://doi.org/10.32846/2306-9716/2023.eco.4-49.30>. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б).

3. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Аналіз впливу деяких мікроелементів ґрунту на концентрацію флавоноїду рутину в пижма звичайного (*Tanacetum vulgare* Linneus, 1753). Фітотерапія. Часопис. 2023. вип. 2. С. 65-78. DOI: 10.32782/2522-9680-2023-2-71; 10.32782/2522-9680-2023-2-67. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Степанов Є. В. Аналіз вмісту біологічно активних речовин в деяких лікарських рослинах в залежності від місця, часу збору та технології заготівлі. Актуальні питання біологічної науки: Збірник статей - Ніжин 2021. С. 144-148.

5. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Аналіз вмісту біологічно активних речовин в деяких лікарських рослинах в залежності від місця, часу збору та технології заготівлі. Збірник статей I Всеукраїнських науково-практичних читань пам'яті професора І. І. Гордієнка. - Ніжин 2021. С. 105-108.

6. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Аналіз флавоноїдів у деяких лікарських рослинах в залежності від екологічної зони збору. Збірник статей VIII Міжнародної заочної науково-практичної конференції. - Ніжин 2022. С. 145-147.

7. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив факторів навколишнього середовища на концентрацію флавоноїду рутину на прикладі звіробоя звичайного *Hypericum Perforatum* L. Збірник статей III Міжнародної науково-практичної конференції до 100-річчя факультету природничих наук. - Миргород 2022. С. 78-79.

8. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив факторів навколишнього середовища на концентрацію флавоноїду рутину у лікарській рослинній сировині. Збірник статей наукового конгресу з міжнародною участю, залученням молодих вчених, студентів «Синтез теорії і практики у навчально-методичному і клінічному забезпеченні здорового способу життя» - Київ 2022. С. 91-92.

9. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив факторів навколишнього середовища на концентрацію флавоноїду рутину у лікарській рослинній сировині. Збірник статей V Міжнародної науково-практичної internet-конференції «Теоретичні та практичні аспекти дослідження лікарських рослин» - Харків 2022. С. 110-111.

10. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Дослідження впливу мікроелементів ґрунту на концентрацію флавоноїдів у лікарській рослинній сировині. Актуальні питання біології та медицини. Збірник наукових праць за матеріалами XIX Всеукраїнської наукової конференції. - Лубни 2023. С. 40-43.

11. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Аналіз залежності концентрації флавоноїдів лікарської рослинної сировини від деяких мікроелементів ґрунту. Збірник статей ІХ Міжнародна заочна науково-практична конференція «Актуальні питання біологічної науки» - Ніжин 2023. С. 118-121.

12. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Дослідження залежності концентрації флавоноїду рутину лікарської рослинної сировини від деяких мікрохімічних елементів ґрунту. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: Проблеми та перспективи розвитку» - Переяслав 2023. С. 3-5.

13. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив бору на концентрацію флавоноїдів у деякій лікарській рослинній сировині. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації» - Переяслав, 2023. С. 16-20.

14. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив мангану (Mn) на концентрацію флавоноїдів у деякій лікарській рослинній сировині. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Лікарське рослинництво: від досвіду минулого до новітніх технологій» - Полтава, 2023. С. 90-92.

15. Степанов Є. В., Пасічник С. В. Вплив купруму (Cu) на концентрацію флавоноїдів у *Helichrysum arenarium* L., *Tanacetum vulgare* L., *Hypericum perforatum* L. Матеріали IV Міжнародної Науково-практичної конференції «Природничі науки: проекти, дослідження, перспективи» - Переяслав, 2023. С. 116-119.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Шейко Віталій Ілліч – голова спеціалізованої вченої ради, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Дисертаційна робота Степанова Євгенія Вікторовича «Вміст флавоноїдів у лікарській рослинній сировині залежно від елементного складу ґрунтів та технології заготівлі» є самостійним науковим дослідженням та цілком відповідає вимогам наукової кваліфікації здобувача «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. З урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи дисертант

заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

Чорний Сергій Григорович – опонент, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри управління земельними ресурсами Чорноморського національного університету ім. П. Могили.

Наголосив, що обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертації, в першу чергу, визначається достатнім рівнем окреслення та узгодження мети та завдань дисертаційної роботи. До того ж, аналіз контенту дисертації та змісту публікацій є підставою для висновку про достатню наукову обґрунтованість і правдивість викладених автором результатів. Найсуттєвіші наукові і практичні результати, одержані здобувачем, викладено в загальних висновках та повною мірою висвітлено в опублікованих працях. Матеріали дисертації пройшли широку наукову апробацію, обговорювалися на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях.

Відповідно, дисертаційна робота Степанова Євгенія Вікторовича на тему «Вміст флавоноїдів у лікарській рослинній сировині залежно від елементного складу ґрунтів та технології заготівлі» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а дисертант заслуговує на присудження ступеню доктора філософії з галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

Захарченко Еліна Анатоліївна – опонент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри агротехнологій та ґрунтознавства Сумського національного аграрного університету.

Робота виконана та написана на високому методологічному рівні, до роботи немає принципових зауважень. Результати даної дисертації мають значне наукове і практичне значення в галузі фармакопеї. Літературні джерела опрацьовані на достатньому рівні. Результати експериментальних досліджень даної дисертаційної роботи дозволяють з'ясувати важливі фактори, що найбільше впливають на відсотковий вміст флавоноїдів в сировині деяких лікарських рослин, таких як звіробій продірявлений, пижмо звичайне та цмин пісковий.

За своєю актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням дисертаційна робота Степанова Євгенія Вікторовича на тему «Вміст флавоноїдів у лікарській

рослинній сировині залежно від елементного складу ґрунтів та технології заготівлі» є самостійною закінченою науковою роботою, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а дисертант заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

Кучменко Олена Борисівна – рецензент, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Загальне враження від дисертаційної роботи Степанова Євгенія Вікторовича на тему «Вміст флавоноїдів у лікарській рослинній сировині залежно від елементного складу ґрунтів та технології заготівлі» позитивне, принципівих недоліків, які стосуються структури, змісту, обсягу, оформлення, науково-теоретичного та практичного значення дисертації, немає. Висновки та наукові тези, викладені у дисертації, базуються на широкому фактичному матеріалі. Достовірність виявлених закономірностей була доведена результатами кількох досліджень та відтворюваністю результатів спектроскопії. Дисертаційна робота Степанова Євгенія Вікторовича є самостійною та завершеною науковою працею, яка містить нові вирішення актуальних проблем біологічної науки та суміжних дисциплін, та повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44, а дисертант заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

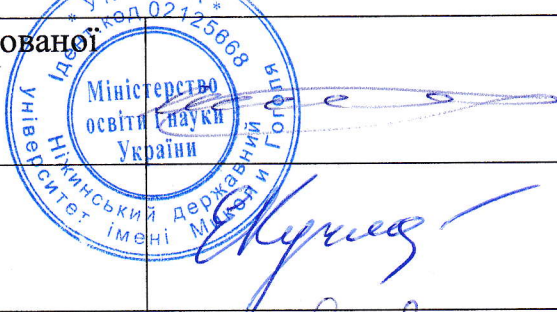
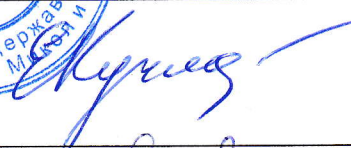
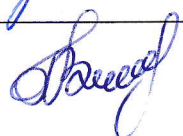
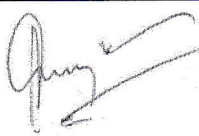

Гавій Валентина Миколаївна – рецензент, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Слід відмітити, що наукові положення обґрунтовані, отримані результати мають наукову новизну, висновки мають наукову і практичну значущість, підтверджені великим обсягом експериментального матеріалу, одержаного у процесі лабораторних досліджень. Достовірність отриманих висновків підтверджено використанням теоретичних та емпіричних методів, кількісним аналізом експериментальних даних та зафіксованими довідками про впровадження результатів дослідження. Дисертаційна робота Степанова Євгенія

Вікторовича на тему «Вміст флавоноїдів у лікарській рослинній сировині залежно від елементного складу ґрунтів та технології заготівлі», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» за своєю актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням, є самостійною закінченою науковою роботою, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а дисертант заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

Результати відкритого голосування: «За» - 5 членів ради,
 «Проти» - — членів ради,
 «Утримались» - — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Степанову Євгенію Вікторовичу** ступінь доктора філософії із галузі знань 09 «Біологія» за спеціальністю 091 «Біологія».

Голова спеціалізованої вченої ради		В. І. Шейко
Рецензент		О. Б. Кучменко
Рецензент		В. М. Гавій
Опонент		С. Г. Чорний
Опонент		Е. А. Захарченко

22 травня 2024 р.